

STM 1956

En nyupptäckt Mozart-handskrift i Wien

Av Otto Taussig

© Denna text får ej mångfaldigas eller ytterligare publiceras utan tillstånd från författaren.

Upphovsrätten till de enskilda artiklarna ägs av resp. författare och Svenska samfundet för musikforskning. Enligt svensk lagstiftning är alla slags citat tillåtna inom ramen för en vetenskaplig eller kritisk framställning utan att upphovsrättsinnehavaren behöver tillfrågas. Det är också tillåtet att göra en kopia av enskilda artiklar för personligt bruk. Däremot är det inte tillåtet att kopiera hela databasen.

EN NYUPPTÄCKT
MOZART-HANDSKRIFT I WIEN

PÅ MOZART-UTSTÄLLNINGEN i Wien, »Mozart och hans tid», som anordnats i Nationalbibliotekets »Prunksaal» i samband med jubileumsårets evenemang, visades bl. a. en nyupptäckt M.-handskrift, som hittills ansetts som förlorad. Ehuru det ej rör sig om en komposition av mästaren själv, förtjänar manuskriptet dock mozartvännernas uppmärksamhet.

Det rör sig om ett partitur på 18 sidor med titeln »Offertorium pro festo ss. Trinitatis di Giov. Michele Haiden». Texten är hämtad från 1 Johannesbrevet, kap. 5, v. 7 och lyder: Tres sunt qui testimonium dant / in caelo; pater, verbum, et spiritus / sanctus; et hi tres unum sunt. — Efter inledningsorden kallas stycket Tres sunt. I högra övre hörnet är manuskriptet försett med en påskrift av okänd hand: »Michael Haidens manuscript».

Hovkapellets arkiv i Wien fick förra året besök av prof. Reinhard G. Pauly (fr. Lewis & Clark College, Portland, Oregon, USA) för studium av de där bevarade manuskripten av Michael Haydn. Vid detta tillfälle visades också ovannämnda hdskr. av arkivarien prof. Louis Dité. Prof. Pauly, som är speciellt förtrogen med Haydns handstil, förklarade dock att mskr. ej härrörde från denne, och prof. Dités antagande, att det då kunde vara Mozart som varit skrivaren, bekräftades omedelbart av mozartspecialisten prof. Karl Pfannhauser i Wien.

Enligt vad vi vet från ett 14. jan. 1809 daterat brev från den ävenledes från Salzburg härstammande tonsättaren Sigismund Neukomm till musikförläggaren Ambrosius Kühnel i Leipzig — betraktade Wolfgang Amadeus salzburgorganisten »Michael Haydn som den störste kyrkokomponisten — och hans fru kunde inte bereda honom en mera glädjande överraskning än med ett partitur av Mich. Haydn».

I ett brev från Wien, dat. 12. mars 1783, bad Wolfgang Amadeus sin far Leopold att från Salzburg sända honom en rad kyrkoverk av Michael Haydn och fortsätter ordagrant: »Tres sunt måste finnas med där i partitur, skrivet med min hand.» Redan den 29. mars meddelar Wolfgang fadern: »Paketet med musik har jag riktigt mottagit.»

Mozart som sedan 1781 var bosatt i Wien, tog där livlig del i den körmusik och de hemkonserter som baron Gottfried van Swieten lät uppföra i hovbibliotekets »prunksaal». För en av dessa konserter var tydligen *Tres sunt* avsedd. Manuskriptet torde sedermera ha vandrat över ur baron van Swietens kvarlåtenskap till hovkapelletts arkiv och blivit liggande där i halvtannat århundrade.

»Mozarts egenhändiga avskrift av *Tres sunt*» — skriver prof. Pfannhauser — »som endast är litterärt belagd i de citerade brevställena, ansågs som förlorad ända till dess den nu uppmärksammats och genom noggrann agnoscering återvunnits både åt Österrike och hela den musikaliska världen.» Verket, som av Pfannhauser bedömes som mästerligt, föreligger numera i en av Dité gjord bearbetning.

Otto Taussig, Malmö